

แบบฟอร์มส่งผลงานประกวด แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการใช้เทคโนโลยี AI ในการปฏิบัติงาน

❶ ชื่อผลงาน **ปัญญาประดิษฐ์ กับ ภารกิจกองการต่างประเทศ**

❷ ผู้เสนอผลงาน

2.1 นายยุทธการ สุขสม นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

2.2 นางสาวอิสริย์ โชติพิศมพันธ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

❸ สังกัด กองการต่างประเทศ (กกด.) สำนักงานปลัดกระทรวง อว. (สป.อว.)

❹ ที่มาและความสำคัญ

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม นับเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่มีบทบาทต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาและสร้างการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ตลอดจนเป็นตัวบ่งชี้ที่สะท้อนถึงขีดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ จากข้อมูลปี ค.ศ. 2025 (พ.ศ. 2568) ของ IMD ได้จัดอันดับความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศไทยในภาพรวมว่าอยู่อันดับที่ 30 ของโลก (จาก 69 ประเทศ) อันดับที่ 9 ของเอเชีย และอันดับที่ 3 ของภูมิภาคอาเซียน โดยพิจารณาจากสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) และโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ (Infrastructure) ซึ่งถือเป็นวาระสำคัญทั้งในระดับนานาชาติ และระดับชาติ

ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 คลื่นคลายลง จะเห็นได้ว่านานาชาติทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยต่างเร่งนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้น ทั้งในด้านการดำรงชีวิต การทำงาน การศึกษา และการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและสร้างการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ

ดังนั้น เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่พลิกผัน รัฐบาลไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปแนวทางการทำงานและการบริหารราชการประเทศให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และเท่าทันต่อพลวัตของโลก ผ่านกลไกการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งถ่ายทอด (Cascading) ไปสู่แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิบัติราชการในระดับกระทรวง/ส่วนราชการ ซึ่งต่างก็ระบุประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการทำงานของภาครัฐไว้ในแผนทุกระดับ สอดรับกับนโยบายของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ที่ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับนำเทคโนโลยี AI มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งนอกจากจะช่วยยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ยังรวมไปถึงการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคลากร ตลอดจนการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการทำงานในยุคดิจิทัลด้วย

นอกจากนี้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเด็นเรื่องเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ก็เป็นอีกหนึ่งหัวข้อสำคัญที่ถูกหยิบยกในเวทีการหารือความร่วมมือด้าน อววน. กับนานาชาติ ทั้งในกรอบระดับทวีภาคี เช่น ความร่วมมือกับประเทศจีน เกาหลีใต้ สหราชอาณาจักร ฯลฯ และระดับพหุภาคี เช่น อาเซียน (ASEAN), สหภาพยุโรป (EU), เขตเศรษฐกิจเอเปค (APEC), องค์การยูเนสโก (UNESCO) เป็นต้น ดังนั้น กองการต่างประเทศ (กต.) ได้เล็งเห็นความสำคัญของเรื่องดังกล่าว ทั้งในมิติของการดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศ และในมิติของการประยุกต์ใช้ AI เพื่อยกระดับการทำงาน จึงได้ริเริ่มกิจกรรมโดยได้จัด “การประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดการองค์ความรู้ (KM) ภายใต้หัวข้อ “เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI Technology) กับงานด้านต่างประเทศ” ขึ้น เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2567 เพื่อให้บุคลากรได้เปิดมุมมองและเรียนรู้การใช้งาน AI ขั้นพื้นฐานที่สามารถนำไปต่อยอดการปฏิบัติงานได้จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้เสนอผลงานจึงได้รวบรวมและจัดทำเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เรื่อง “ปัญญาประดิษฐ์ กับ ภารกิจกองการต่างประเทศ” โดยคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการต่างประเทศ รวมถึงบุคลากรด้านอื่น ๆ ที่สามารถนำเทคนิคไปต่อยอดและปรับใช้กับการทำงานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานได้ต่อไป

๕ วัตถุประสงค์

5.1 เพื่อนำเสนอบทบาทของ กต. ในการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนการปฏิบัติราชการด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจด้านยุทธศาสตร์และสนับสนุน อววน. กับต่างประเทศของ สป.อว.

5.2 เพื่อแบ่งปันองค์ความรู้และเทคนิคการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร กต. รวมถึงบุคลากรของ สป.อว. รวมถึงบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานในสังกัด อว. ทั้งที่ปฏิบัติงานด้านการต่างประเทศและด้านอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างและผลักดันองค์กรให้ไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยเฉพาะในระดับบุคคล ให้มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21

๖ ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ (โปรดแนบหลักฐาน/รูปภาพประกอบ)

แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เรื่อง “ปัญญาประดิษฐ์ กับ ภารกิจกองการต่างประเทศ” ขอนำเสนอผลงานผ่านการบอกเล่าเรื่องราว **3 ก้าว** ได้แก่ **ก้าวแรก** ผ่านกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดการองค์ความรู้ (KM) ภายใต้หัวข้อ “เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI Technology) กับงานด้านต่างประเทศ” **ก้าวสู่การเปลี่ยนแปลง** ผ่านการใช้ AI ร่วมกับการทำงานจริงในปัจจุบัน และ **ก้าวสู่อนาคต** ผ่านแนวคิด นโยบายและทิศทางการใช้ AI กับการทำงานของ กต. ต่อไป รายละเอียดดังนี้

6.1 ก้าวแรก

6.1.1 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กต. ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดการองค์ความรู้ (KM) ภายใต้หัวข้อ “เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI Technology) กับงานด้านต่างประเทศ” ขึ้น เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2567 ทั้งในรูปแบบ On-site ณ ห้องประชุมชั้น 3 อาคารอุดมศึกษา 1 สป.อว. (ศรีอยุธยา) และแบบ Online

6.1.2 การประชุมฯ ประกอบด้วย กิจกรรมการบรรยายให้ความรู้ จำนวน 2 หัวข้อย่อย โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) รายละเอียดโดยสรุปดังต่อไปนี้

(1) หัวข้อ: “เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ และแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติ” - บรรยายโดย ดร.เทพชัย ทรัพย์นิธิ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยปัญญาประดิษฐ์ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) สวทช. โดยเนื้อหากล่าวถึงภาพรวมและพัฒนาการของเทคโนโลยี AI ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติ ซึ่งเป็นการดำเนินงานในระดับนโยบายของไทย ผ่านกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ AI ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้กระทรวง อว. และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) ร่วมเป็นกรรมการ

(2) หัวข้อ: “ChatGPT & Generative AI: Increase your productivity in education, business, research, and creative writing” - บรรยายโดย ดร.ปรัชญา บุญขวัญ หัวหน้าทีมวิจัยเทคโนโลยีภาษาธรรมชาติและความหมาย NECTEC สวทช. โดยเนื้อหากล่าวถึง Generative AI (GenAI) ที่คนนิยมนำมาเป็นเครื่องมือในการทำงาน เช่น ChatGPT, MS Copilot, Gemini, Deepfake เป็นต้น ตลอดจนกรณีตัวอย่างและแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI กับการทำงาน ทั้งในด้านการใช้งานทั่วไป การศึกษา การเรียนรู้ภาษา การวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการสร้างสรรค์งานเขียนอื่น ๆ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้เรียนรู้เทคนิคใช้งาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้อนคำสั่ง (Prompt) เพื่อให้ AI ประมวลผลและแสดงผลในสิ่งที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งานมากที่สุด

6.1.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ดังกล่าวเน้นกลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรที่ทำงานด้านการต่างประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากภาระงานจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ รวมถึงภาษาต่างประเทศอื่น ๆ อยู่บ่อยครั้ง ทั้งในเรื่องของการแปลเอกสาร การสืบค้น/วิเคราะห์ข้อมูลนโยบายต่างประเทศ งานเขียนและยกยกร่างคำกล่าวสุนทรพจน์ ฯลฯ โดยได้รับการตอบรับจากบุคลากรจากหน่วยงานภายใต้กระทรวง อว. ที่สนใจเรียนรู้การใช้งาน AI จำนวนมากกว่า 300 คน (ทั้งทาง On-site และ Online) ที่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้านการต่างประเทศ ประกอบด้วย บุคลากรจาก; (1) สป.อว. ได้แก่ กกต. กชค. กรช. กสค. กปว. กสป. กยผ. กคอ. กตร. บค.กอก. สคช. และ สบว. รวมถึงบุคลากรจาก สร.อว. (2) หน่วยงานในสังกัด อว. ได้แก่ สอวช. สวทช. วศ. มว. สสน. ปส. วช. สช. อพวช. และ (3) สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิทยาลัยชุมชนในสังกัด อว. กว่าเกือบ 60 แห่ง

6.1.4 สืบเนื่องจากข้อ 6.1.3 สะท้อนให้เห็นถึงผลตอบรับ (Feedback) ของผู้เข้าร่วมการประชุมที่มีความตื่นตัวและสนใจในเรื่องการนำ AI มาสนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ภายหลังจากการประชุม กกต. ได้รับการติดต่อจากสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง เพื่อแสดงความชื่นชม รวมถึงการประสานงานเพื่อขอข้อมูลการติดต่อกับวิทยากรทั้งสองท่าน เนื่องจากสถาบันมีความสนใจที่จะเชิญไปเป็นวิทยากร บรรยาย/จัดฝึกอบรมการใช้งาน AI ให้กับบุคลากรในสังกัดต่อไป ดังนั้น จึงนับได้ว่าการจัดงานของ กกต. ในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ได้จุดประกาย และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความตระหนักรู้เรื่องการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้กับบุคลากรในวงกว้าง

6.2 ก้าวสู่การเปลี่ยนแปลง

เป็นการนำเสนอกรณีตัวอย่างของการใช้เทคโนโลยี AI เพื่อสนับสนุนการทำงานของ กกต. โดยคณะผู้เสนอผลงานขอยกตัวอย่างที่เป็น “ผลงานเชิงประจักษ์” ซึ่งเป็นการใช้ AI สนับสนุนในด้าน “งานแปล” เอกสาร เนื่องจาก กกต. รับผิดชอบภารกิจที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ในการติดต่อประสานงานต่าง ๆ ประกอบด้วย การเขียนหนังสือราชการ, การเขียน Email, การจัดทำประเด็นหารือ, การยกย่องคำกล่าวสำหรับผู้บริหาร, รวมถึงการจัดทำ MOU กับประเทศต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งนอกจากงานหลักที่ กกต. ต้องดำเนินการแล้ว ยังรวมไปถึงการสนับสนุนภารกิจของกองอื่น ๆ ที่ขอให้ กกต. ช่วยแปลเอกสารด้วย ดังนั้น ผู้เสนอผลงานจึงได้รวบรวม “เทคนิคและแนวทางการใช้ AI สำหรับการแปล” เพื่อให้บุคลากรกองอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้งานได้เบื้องต้น กรณีที่ได้รับเรื่องจากหน่วยงาน และ/หรือชาวต่างประเทศ

6.2.1 แนวทางการใช้ AI สำหรับการแปล – ในการใช้ AI ช่วยแปลภาษานั้น สามารถดำเนินการได้ 2 กรณี คือ **กรณีที่ 1** แปลจาก**ภาษาไทย** ➔ **ภาษาอังกฤษ** และ**กรณีที่ 2** แปลจาก**ภาษาอังกฤษ** ➔ **ภาษาไทย** โดยมีวิธีการเบื้องต้น ดังนี้

- (1) การแปลจากข้อความต้นฉบับ สามารถทำได้ 2 แนวทาง คือ
 - การ copy ข้อความจาก “ต้นฉบับทั้งหมด” และส่งให้ AI ช่วยแปล **ง่ายที่สุด**
 - การ copy ข้อความ “บางส่วน” และส่งให้ AI ช่วยแปล (เหมาะสำหรับข้อความสั้น หรือข้อความที่ต้องการตรวจเฉพาะจุด)

(2) นอกจากนี้ ยังสามารถให้ AI ช่วย “ยกย่อง” ข้อความใหม่ โดยการระบุ “เงื่อนไขและความต้องการ” ของเราให้ AI แต่ทว่า วิธีการนี้จะ**ค่อนข้างยาก** และได้ผลลัพธ์ที่อาจยังไม่สอดคล้องกับความต้องการอย่างสมบูรณ์ และจำเป็นต้องปรับแก้เพิ่มเติม

(3) หรือในกรณีที่เรา “แปลด้วยตนเอง” ก็สามารถส่งต้นฉบับ พร้อมคำแปลที่เราแปลเองให้ AI ช่วย “**วิเคราะห์และตรวจสอบ**” ความถูกต้องให้ก็ได้ ทั้งในแง่ของใจความ ความหมาย การสะกดคำ หลักไวยากรณ์ ซึ่ง AI ก็จะวิเคราะห์ และสรุปภาพรวมให้เราทราบ พร้อมคำแนะนำในการปรับแก้ข้อความให้ดีขึ้น

(4) หากไม่ต้องการให้ AI แปลข้อความทั้งหมด เราสามารถใช้ AI ในการ “**ให้คำแนะนำ**” เกี่ยวกับ “การเลือกใช้คำ” และ/หรือ “ความหมาย” ก็ได้ แล้วเราก็พิจารณาเลือกสิ่งที่ตอบโจทย์เรามากที่สุดมาใช้

(5) **การเขียนคำสั่ง (Prompt)** ที่เหมาะสม จะต้องกระชับ ชัดเจน ทั้งนี้ สามารถป้อนคำสั่งได้ทั้งภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ โดยกรณีของการป้อนคำสั่งภาษาอังกฤษ ไม่ต้องกังวลเรื่องความถูกต้องของไวยากรณ์ เพราะ AI มีความสามารถในการเข้าใจ “ใจความ” ที่เราต้องการจะสื่อสารได้ หาก AI ไม่แน่ใจในสิ่งที่เราป้อนคำสั่ง ก็จะมีการทวนคำสั่งของเราอีกครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันว่าสิ่งที่ AI จะต้องดำเนินการตรงกับความต้องการของเราหรือไม่ ยกตัวอย่าง Prompt พื้นฐานง่าย ๆ ที่ทุกคนสามารถสั่งให้ AI ช่วยเราแปลเอกสารได้ ดังนี้

แนวทาง	คำสั่ง (Prompt)
<p>1</p> <p>กรณีใช้ข้อความ*ต้นฉบับ “ทั้งหมด” หรือ “บางส่วน” ก็ copy ไปเท่าที่เราต้องการ โดยป้อนคำสั่ง (Prompt)</p> <p>*ข้อความ อาจเปลี่ยนเป็นคำอื่น ๆ ก็ได้ เช่น ประโยค, คำ, ย่อหน้า, จดหมาย, paragraph, sentence, word, this, text, letter, email ฯลฯ</p>	<p>ระบุภาษาต้นทางและปลายทางอย่างชัดเจน: เช่น “ช่วยแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ” หรือ “แปลจากอังกฤษเป็นไทย” เพื่อป้องกันความสับสน เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ช่วยแปลข้อความต่อไปนี้เป็นภาษาอังกฤษ (หรือ เป็นภาษาไทย) 1.2 จงแปลข้อความต่อไปนี้เป็นภาษาอังกฤษ (หรือ เป็นภาษาไทย) 1.3 Please translate <u>the text</u> into English. (หรือ into Thai) 1.4 Translate <u>this text</u> into English. (หรือ into Thai) 1.5 แปลเป็นอังกฤษ (หรือ เป็นไทย) 1.6 Translate to English (หรือ to Thai) 1.7 แปลย่อหน้าต่อไปนี้เป็นไทย (หรือ เป็นอังกฤษ) 1.8 ช่วยแปลประโยคต่อไปนี้เป็นอังกฤษ (หรือ เป็นไทย)

แนวทาง	คำสั่ง (Prompt)
<p>2</p> <p>กรณีให้ AI ช่วย “ยกร่าง” จากเงื่อนไขที่เราป้อนคำสั่ง ซึ่งแนวทางนี้ ค่อนข้างยุ่งยาก เนื่องจากต้องระบุเงื่อนไขที่ชัดเจน และมีความเฉพาะเจาะจง โดยต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาทุกครั้ง</p>	<p>นอกเหนือจากการระบุภาษาต้นทางและปลายทางอย่างชัดเจนแล้ว การแปลแบบยกเว้นการระบุเงื่อนไขที่ชัดเจนและเจาะจงเพิ่มเติม ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุประเภทหรือรูปแบบของเนื้อหา: เพื่อให้ AI ปรับโทนภาษาให้เหมาะสม เช่น “แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้เขียนอีเมลประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ” หรือ “แปลบทสนทนาแบบไม่เป็นทางการ” เป็นต้น การให้ข้อมูลลักษณะนี้จะช่วยให้ AI เลือกระดับภาษาที่เหมาะสม - ระบุโทนหรือสไตล์ที่ต้องการ: เช่น “ใช้สำนวนสุภาพแบบราชการ” “ทำให้ภาษาอ่านง่ายสำหรับผู้บริหาร” เป็นต้น <p>เช่น “ฉันเป็นข้าราชการ กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง อว. ต้องการจะร่าง Email เป็นภาษาอังกฤษ ถึงผู้ประสานงานของฝ่ายการศึกษา สถานทูตจีนในประเทศไทย เพื่อประสานงานเรื่องการเสนอชื่ออาจารย์ชาวไทย จำนวน 7 คน ที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับทุน CSC ประจำปี 2025 ว่าสามารถส่งล่าช้าได้ภายในวันที่เท่าไร โดยฉันต้องการภาษาที่ไม่เป็นทางการ กระชับ เข้าใจง่าย”</p> <p>นอกจากนี้ การยกร่างยังสามารถนำมาใช้กับ การจัดทำคำกล่าว (Speech Drafting) โดย AI สามารถช่วยยกร่างที่รวมข้อมูลเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการกล่าว เช่น ประเด็นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสนับสนุน ทำให้คำกล่าวมีความถูกต้อง ครบคลุม และสอดคล้องกับบริบทมากยิ่งขึ้น</p> <p>เช่น “ฉันเป็นข้าราชการ กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง อว. ต้องการร่างคำกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วม การประชุมคณะกรรมการร่วมไทย-จีน ด้านความร่วมมืออวกาศ ครั้งที่ 1 เน้นความสำคัญของความร่วมมือด้านอวกาศระหว่างไทย-จีน ใช้โทนทางการ แต่เป็นมิตร ความยาวประมาณ 2 ย่อหน้า”</p>
<p>3.</p> <p>กรณีที่แปลด้วยตัวเอง และต้องการให้ AI วิเคราะห์/ ตรวจสอบ/ ปรับปรุงงานแปล/ เรียบเรียงงานแปล</p>	<p>เจ้าหน้าที่เป็นผู้แปลหรือร่างข้อความภาษาอังกฤษขึ้นมาก่อน แล้วจึงนำข้อความดังกล่าว ส่งให้ AI วิเคราะห์ ตรวจสอบ ปรับปรุง และเรียบเรียง ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น</p> <p>วิธีการนี้ช่วยรักษาความถูกต้องของความหมาย เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้แปลได้พิจารณาความหมายจากต้นฉบับภาษาไทยด้วยตนเองอยู่แล้ว ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ AI ช่วยเสริมความถูกต้องด้านไวยากรณ์ การเลือกใช้คำ และความราบรื่นของสำนวน เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.9 Please analyse the text and comment. 1.10 Help collect the grammar of this paragrap. 1.11 Please revise the sentence more formal. 1.12 กรุณาวิเคราะห์และให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้ 1.13 ช่วยแก้ไขย่อหน้านี้ให้ถูกต้องตามหลักภาษาอังกฤษ 1.14 ช่วยปรับแก้ประโยคนี้ให้ดูเป็นทางการขึ้น 1.15 Please check and edit this invitation letter
<p>4.</p> <p>กรณีต้องการคำแนะนำจาก AI ในด้าน “การเลือกใช้คำ” หรือ “ความหมาย”</p>	<p>การขอคำแนะนำในด้านการเลือกใช้คำศัพท์และการตีความหมายที่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเจ้าหน้าที่แปลข้อความแล้วเกิดความไม่มั่นใจว่า คำศัพท์ที่ใช้ตรงกับบริบทหรือระดับความเป็นทางการที่เหมาะสมหรือไม่ หรือเมื่อต้องเผชิญกับข้อความที่มีความหมายหลากหลายและต้องการความกระจ่างที่ถูกต้อง เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.16 ฉันต้องการจะสื่อว่า MOU นี้ มุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือด้านการอุดมศึกษา ฉันควรใช้คำว่าอะไรที่สื่อถึง “การส่งเสริม” ระหว่าง Enhance, Foster, Promote หรือคำอื่น ๆ 1.17 Please clarify the meaning of “in cooperated with” and “in partnership with” ควรใช้คำไหนมากกว่ากัน หรือมีคำอื่น ๆ แนะนำไหม? 1.18 คำอะไรบ้างที่มีความหมายว่า “ในการนี้” และควรเลือกใช้คำไหนในจดหมายเชิญวิทยากรภาษาอังกฤษ 1.19 ถ้าจะสื่อว่า MOU นี้จะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรขอแจ้งยกเลิก ต้องใช้ประโยคอย่างไร

อย่างไรก็ตาม prompt ข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างง่าย ๆ ที่บุคลากรที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษ (หรือภาษาต่างประเทศ) ในการปฏิบัติงานสามารถนำไปลองใช้งานได้ นอกจากนี้ การเขียน prompt ไม่ได้มีสูตรที่ตายตัว ดังนั้นจึงสามารถเขียน prompt ได้หลายแนวทาง ขึ้นอยู่กับเนื้อหา สำนวน วิธีการ (Style) ความซับซ้อนของภาษาที่แต่ละคนถนัด

นอกจากนี้ หลังจากที่ AI ได้สร้างรายงานเบื้องต้นเสร็จสิ้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาทันที โดยเป็นขั้นตอนสำคัญเพื่อรับประกันคุณภาพของผลลัพธ์ เนื่องจาก AI อาจมีความผิดพลาดหรือข้อจำกัดบางประการ เช่น อาจแปลความหมายคลาดเคลื่อนในบางจุด ใช้คำไม่ตรงกับสำนวนราชการ หรือในกรณีเลวร้ายอาจเกิดปัญหา “hallucination” ซึ่งคือการที่ AI สร้างข้อมูลที่ไม่มีอยู่จริงขึ้นมาโดยพลการ (เช่น เพิ่มเนื้อหาที่ต้นฉบับไม่ได้กล่าวถึง) ดังนั้น เจ้าหน้าที่ควรอ่านทวนต้นฉบับ (ถ้ามี) เปรียบเทียบกับร่างที่ AI สร้างขึ้น ตรวจสอบแก้คำศัพท์ สำนวน และรูปแบบให้อยู่ในมาตรฐานราชการ รวมถึงตรวจสอบความครบถ้วนของใจความว่าไม่ได้ตกหล่นหรือเพิ่มเติมส่วนใดเกินความเป็นจริง

(6) ข้อแนะนำ/เทคนิคอื่น ๆ

- ควรใช้ AI มากกว่า 1 ตัวในการช่วยแปล เพื่อจะได้มีข้อมูลไว้เปรียบเทียบ แม้ว่าจะใช้ prompt เดียวกัน แต่ทว่าก็มีความเป็นไปได้ที่จะได้ผลลัพธ์แตกต่างกัน ทั้งนี้ ผู้เสนอผลงาน ขอแนะนำ Gemini เนื่องจากมีการอธิบายขยายความสิ่งที่แปลเพิ่มเติมที่ชัดเจนกว่า AI ตัวอื่น ๆ
- ผลลัพธ์การแปลด้วย AI ไม่ว่าจะจากภาษาใดเป็นภาษาใดก็ตาม จะมีลักษณะภาษาการแปลแบบ “คำต่อคำ” ยึดตามต้นฉบับเป็นสำคัญ ดังนั้น อาจจะทำให้ภาษาที่ได้ ไม่สละสลวย และดูไม่เป็นธรรมชาติ ดังนั้น จึงแนะนำให้เจ้าของงานต้อง “กล่า” สำนวนการแปลด้วยตนเองอีกครั้ง หรือ บ้อนคำสั่งเพิ่มเติมให้ AI ปรับแก้เฉพาะจุด เช่น “โปรดปรับสำนวนประโยคนี้ให้อ่านราบรื่นขึ้น”
- ในการแปลงาน มักมีคำศัพท์เฉพาะที่ AI ไม่สามารถแปลได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การอธิบายความ โดยอาจจะอธิบายแทรกไปในเนื้อหาข้อความที่แปลเสร็จแล้วก็ได้ หรือจะแทรกเป็นคำอธิบายแบบ Footnote ก็ได้
- การแปลเอกสารที่ต้องใช้ภาษาราชการ ควรกำหนดเงื่อนไขว่า “formal” หรือ “academic” หรือ “วิชาการ” หรือ “ราชการ” เสมอ
- วิธีการที่ง่ายที่สุด คือ การ copy ข้อความต้นฉบับทั้งหมด (ไม่ว่าจะภาษาใดก็ตาม) แล้วส่งให้ AI แปลให้ จากนั้น เราจึงนำข้อความที่แปลแล้ว มาอ่าน และปรับแก้อีกครั้ง และเมื่อปรับแก้ด้วยตนเองเสร็จแล้ว ก็นำข้อความนั้น ส่งให้ AI ตรวจสอบ วิเคราะห์ และให้คำแนะนำอีกครั้ง ไม่ควรนำข้อความที่ AI แปลให้ไปใช้เลยทันที
- เนื่องจาก กกด. สป.อว. ไม่ใช่หน่วยแปลเอกสารที่ได้รับการรับรอง ดังนั้น กรณีที่เป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อกฎหมาย เช่น การแปลประกาศกระทรวง กฎกระทรวง ระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารที่เป็นพันธะผูกพันระดับประเทศ/รัฐบาล/กระทรวง เช่น MOU, MOA, LOI สามารถใช้ AI แปลเบื้องต้นได้ แต่ไม่สามารถนำไปอ้างอิงได้ หากต้องการนำไปอ้างอิงหรือใช้เพื่อการอื่นใด จะต้องส่งให้หน่วยงาน (เช่น กระทรวงการต่างประเทศ) หรือสถาบันการแปลที่หน่วยงานรัฐบาลรับรอง (เช่น ศูนย์การแปลของมหาวิทยาลัยรัฐต่าง ๆ) เป็นผู้แปลและประทับตรารับรองการแปลให้เท่านั้น ซึ่งอาจจะมีค่าใช้จ่าย แล้วแต่กรณี

(7) ตัวอย่างงานแปลที่ใช้ AI ช่วย

1.	งานที่เป็นภารกิจของ กกด.	1.1 การจัดทำข้อมูลประกอบการจัดแสดงนิทรรศการ “50 ปี ไทย-จีน เปลี่ยนโลกด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม” 1.2 การจัดทำหนังสือเชิญวิทยากรเข้าร่วมงานวิชาการไทย - จีน: 50 ปี แห่งความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนองค์ความรู้และการวิจัยสู่นาคต เพื่อเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 50 ปี แห่งการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้งานมหกรรมวิจัยแห่งชาติ 2568
----	--------------------------	---

1.	งานที่เป็นภารกิจของ กกด.	1.3 การจัดทำคำกล่าวเปิดการประชุมงานวิชาการไทย-จีนฯ ภายใต้หัวข้อ “AI for Health: Advancing Human Well-being through Thailand-China Collaboration” 1.4 การจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซียว่าด้วยความร่วมมือด้านการอุดมศึกษา 1.5 การอีเมลประสานงานที่เกี่ยวข้อง
2.	งานกองอื่นที่ กกด. ให้การสนับสนุนการแปล	2.1 การแปลแบบฟอร์มคำร้องขอเทียบคุณวุฒิ (Equivalent Qualification Application Form) ของ กกด. ซึ่งสามารถดูได้จาก http://dqe.mhesi.go.th/bhes1/Equivalent%20Qualification%20Application%20Form-2025.pdf 2.2 การแปลและตอบ Email ถึง University of Zurich ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เรื่อง แนวทางการรับรองคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของต่างประเทศในประเทศไทย ของ กกด. 2.3 การแปลข้อมูลแนะนำอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ของกลุ่ม กอ. กปว. 2.4 การแปลหน้า Web page งานประชุมวิชาการสมาคมเครือข่ายอุทยานวิทยาศาสตร์นานาชาติแห่งเอเชีย (ASPA 2025) งาน กอ. กปว. 2.5 การอีเมลประสานงานกับหน่วยงานในนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อการประชุมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารระดับสูงในสถาบันอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศ ให้แก่ กชค. 2.6 การแปลเรื่องร้องเรียน <ul style="list-style-type: none">• ที่ อว 0200.1/ [redacted] ลงวันที่ [redacted] พฤษภาคม 2568 หนังสือร้องเรียนของ [redacted] อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยนานาชาติ [redacted]• ที่ อว 0200.1/ [redacted] ลงวันที่ [redacted] มิถุนายน 2568 หนังสือร้องเรียนของ [redacted] กรณีเกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับแรงงานไม่มีเอกสาร และการประพฤติมิชอบของผู้จัดการสถานประกอบการจังหวัด [redacted] (Incident Concerning Undocumented Worker and Misconduct at [redacted] Facility)• ที่ อว 0200.1/ [redacted] ลงวันที่ [redacted] กรกฎาคม 2568 หนังสือร้องเรียนของ [redacted] 5 ฉบับ 1) กรณีการแจ้งการยกยอกทรัพย์สินและขอให้ชี้แจงเกี่ยวกับสินทรัพย์ 2) ร่างคำฟ้องคดีแพ่ง 3) ร่างหนังสือติดตามผลถึงกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกี่ยวกับการไม่ดำเนินการของมหาวิทยาลัย และ 4) หนังสือแจ้งการปฏิเสธรับผลิตภัณฑ์และเรียกร้องค่าชดเชย• ที่ อว 0200.1/ [redacted] ลงวันที่ [redacted] กรกฎาคม 2568 หนังสือร้องเรียนอาจารย์ [redacted] ของนักศึกษา [redacted]• ที่ อว 0200.1/ [redacted] ลงวันที่ [redacted] สิงหาคม 2568 หนังสือร้องเรียนความไม่เป็นธรรมในมหาวิทยาลัย [redacted]

หมายเหตุ:

- เนื่องจากงานแปลรายการที่ 2.6 เป็นเรื่องร้องเรียน ซึ่งมีข้อมูลส่วนบุคคลและเป็นประเด็นอ่อนไหว ทาง กกด. จึงขอสงวนในการ Blind ข้อมูลเดิม และไม่สามารถแนบเอกสารจริงเพื่อประกอบเป็นหลักฐานได้
- ตัวอย่างงานที่ระบุข้างต้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานที่ผู้เสนองานได้ดำเนินการเพื่อแสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI ในการสนับสนุนภารกิจด้านต่างประเทศที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ กกด. ยังมีภารกิจและการดำเนินงานในมิติอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่ได้ระบุไว้ในที่นี้

ผลงานเชิงประจักษ์สามารถดูได้ที่

https://drive.google.com/drive/folders/1ct28Fwmj7_TzXDilvScCc8jiwtB0RcPF?usp=sharing

6.3 ก้าวสู่นาคต

ในอนาคต กกด. มีความตั้งใจที่จะยกระดับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI ให้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งพัฒนา “คลังความรู้ด้าน AI” ที่รวบรวมรูปแบบคำสั่ง (Prompt) และคู่มือการใช้งาน

ที่เหมาะสมกับงานราชการในด้านต่าง ๆ อาทิ การแปลเอกสาร การร่างจดหมาย และการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงและนำไปใช้งานได้สะดวกมากขึ้น

นอกจากนี้ กกต. ยังมีแผนจัดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในมิติของการใช้เครื่องมือ AI ในทางปฏิบัติ ตลอดจนการสร้างความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมและข้อควรระวังในการใช้งาน AI เพื่อให้บุคลากรสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมั่นใจและปลอดภัย รวมถึงการพัฒนาระบบ “พี่เลี้ยง (Mentor)” เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภายในหน่วยงานอย่างยั่งยืน

ทิศทางเหล่านี้สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของ กกต. ที่จะ “ก้าวสู่นาคต” ด้วยการผสมผสานเทคโนโลยี AI เข้ากับการทำงานจริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ ตอบสนองต่อพลวัตของโลก และผลักดันให้ กกต. เป็นหนึ่งในหน่วยงานต้นแบบด้านการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาสนับสนุนภารกิจการต่างประเทศของ สป.อว.

๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 บุคลากรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็น มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและลดภาระงานได้จริง
- 7.2 เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ภายในองค์กร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน
- 7.3 เสริมสร้าง สป.อว. ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และตอกย้ำภาพลักษณ์และนโยบายของกระทรวง อว. ในฐานะกระทรวงแห่งปัญญา โอกาส และอนาคต

๘ ข้อเสนอแนะ

8.1 สร้างคลัง prompt มาตรฐานและคู่มือการใช้งาน โดยการรวบรวม รูปแบบคำสั่ง (prompt) ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับงานประเภทต่างๆ ไว้เป็นคลังความรู้ภายในหน่วยงาน เช่น ตัวอย่าง prompt สำหรับงานแปลราชการ, งานร่างจดหมาย, งานร่าง MOU, งานปรับแก้ภาษา เป็นต้น

8.2 จัดการฝึกอบรมทั้งด้านการใช้เครื่องมือ AI เชิงปฏิบัติการ (วิธีเข้าใช้งาน แพลตฟอร์มต่างๆ การป้อนคำสั่ง การปรับแก้ผลลัพธ์) และ ด้านจริยธรรม/ความเสี่ยง (สิ่งที่ควร/ไม่ควรทำ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แนวทาง AI Governance) ให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับงานภาษา การอบรมนี้ควรจัดให้มีเป็นระยะ เนื่องจากเทคโนโลยี AI เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว

8.3 สร้างระบบพี่เลี้ยง (Mentor) ภายในกอง โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้ AI ทำหน้าที่เป็น “พี่เลี้ยง” คอยให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงาน ช่วยแก้ไขปัญหาในการใช้งานจริง และเป็นผู้เผยแพร่เทคนิคที่ได้ทดลองใช้แล้วได้ผลดี วิธีนี้จะช่วยให้บุคลากรทุกคนสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกันได้โดยไม่รู้สึกยากเกินไป

ผู้ประสานงาน นายยุทธการ สุขสม โทรศัพท์ ☎ 091-0051115
นางสาวอิสริย์ โชติพิรุณพันธ์ โทรศัพท์ ☎ 02-6105393

หมายเหตุ

- โปรดส่งแบบฟอร์มในรูปแบบ PDF ให้ บค. ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ krittipong.s@mhesi.go.th ภายในวันที่ 29 สิงหาคม 2568
- สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นายกฤตพิงศ์ สีดา โทรศัพท์ 0 2333 3752